

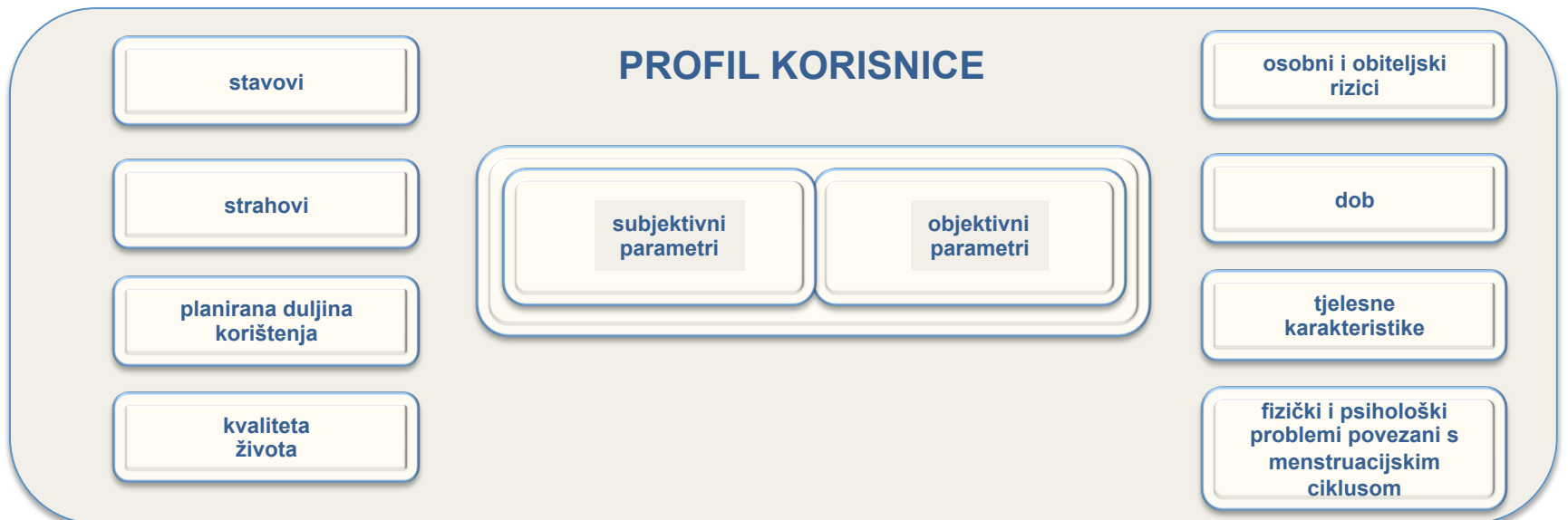
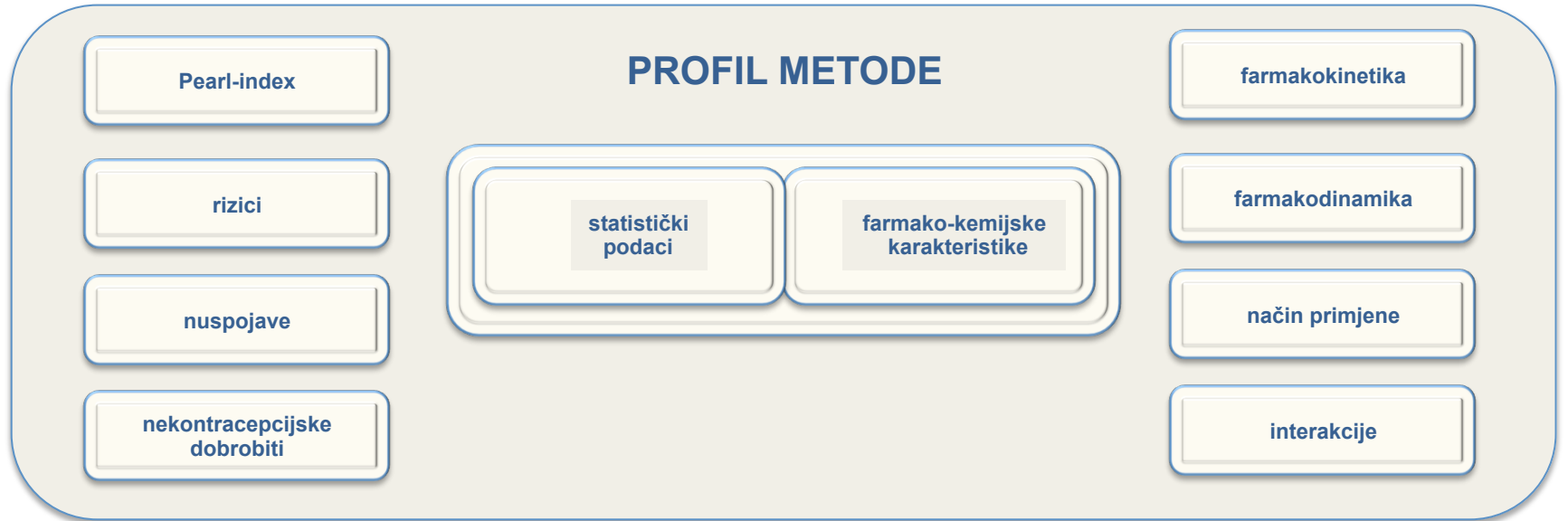

INDIVIDUALNI ODABIR HORMONSKE KONTRACEPCIJE

Prof. dr. sc. Dinka Pavičić Baldani
Klinika za ženske bolesti i porode KBC-a i MF
Sveučilišta u Zagrebu

Brijuni, 2015.

IZBOR HORMONSKE KONTRACEPCIJE

PROFIL ORALNIH KOMBINIRANIH HORMONSKIH KONTRACEPTIVA ESTROGENSKA SASTAVNICA

Etinil estradiol (EE)

Bolja kontrola ciklusa

Manje intracikličkih krvarenja i
amenoreje

POGODNO ZA ŽENE:

Koje ne toleriraju:

Amenoreju

Spotting

Estradiol

Bolji KV profil

Manja stimulacija sinteze proteina u
jetri

SHBG

Angiotenzi-
noga

Hemostats
kih
parametara

POGODNO ZA ŽENE:

Starije reproduksijske
dobi

S povećanim KV
rizicima, ali
bez kontraindikacija

Sve žene koje žele E2

PROFIL ORALNIH KOMBINIRANIH HORMONSKIH KONTRACEPTIVA ETINIL ESTRADIOL

PODJELA PREMA DOZI EE

Doza EE	Naziv prema dozi
≥ 50 µg	visokodozirani
30 i 35 µg	standardna doza
20, 15, 10 µg	ultraniskodozirani

PREDNOSTI ULTRANISKE DOZE

Manji rizik VTE
Manje nuspojave vezanih za estrogensku sastavnicu

NEDOSTACI ULTRANISKE DOZE

ESTROGENSKI – MANJAK
Amenoreja, hipomenoreja, Krvarenje/
spotting 1-9 dc
Vazomotorne tegobe, Nervoja
Suhoća rodnice, dispareunija
Češće monilijske infekcije

PROGESTINSKI – VIŠAK

Povećanje apetita
Depresija, umor
Akne, masna koža
Pruritus, kožne lezije

IZBOR KONTRACEPTIVA OVISNO O DOZI EE

ULTRANISKA DOZA EE

Adolescenti,
starija reproduksijska dob

Povišen ITM

Preosjetljivost na estrogene u
prirodnom ciklusu

mastodinija

mučnina

zadržavanje tekućine

Nuspojave vezane za višak E uz
standardnu dozu OHK

STANDARDNA DOZA EE

Oskudne i obilne menstruacije

Nuspojave vezane za manjak EE
uz uzimanje OHK

amenoreja

Spotting od 1-9 dc

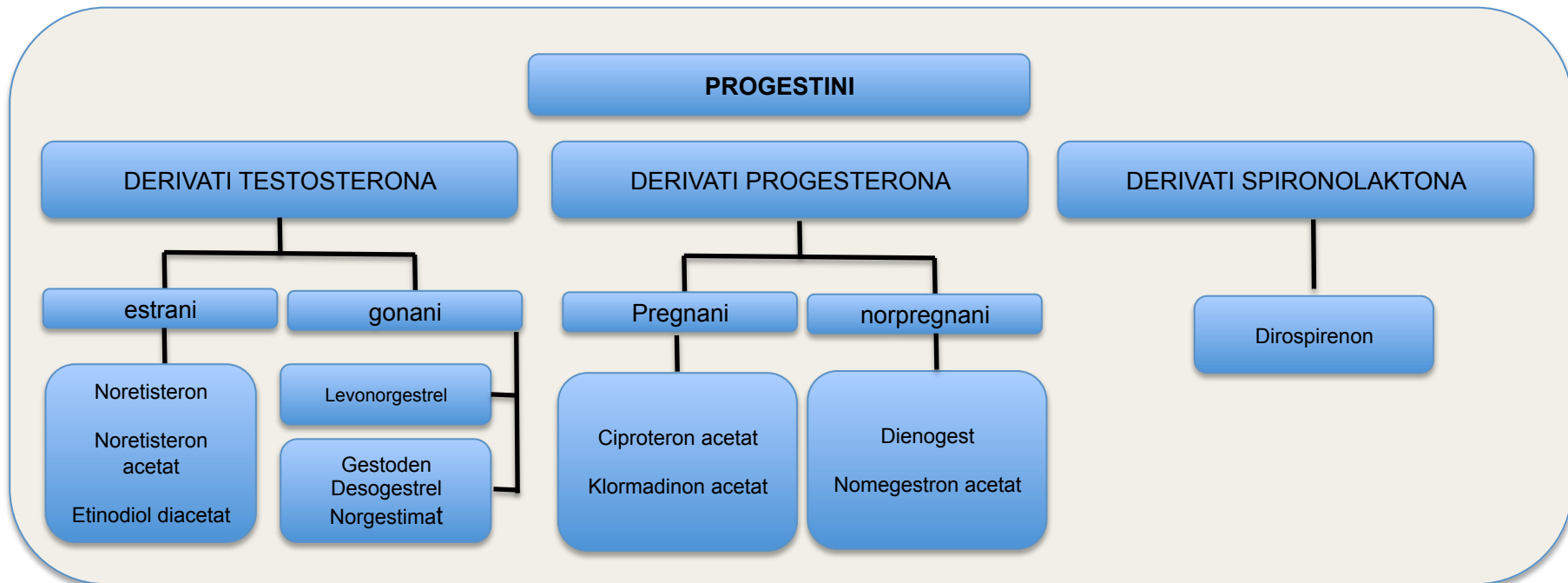
Smanjenje dojki

Suhoća rodnice,
dispareunija

Vazomotorne tegobe
nervoza

PROFIL ORALNIH KOMBINIRANIH HORMONSKIH KONTRACEPTIVA

PROGESTINSKA SASTAVNICA

Podjela progestina prema generacijama

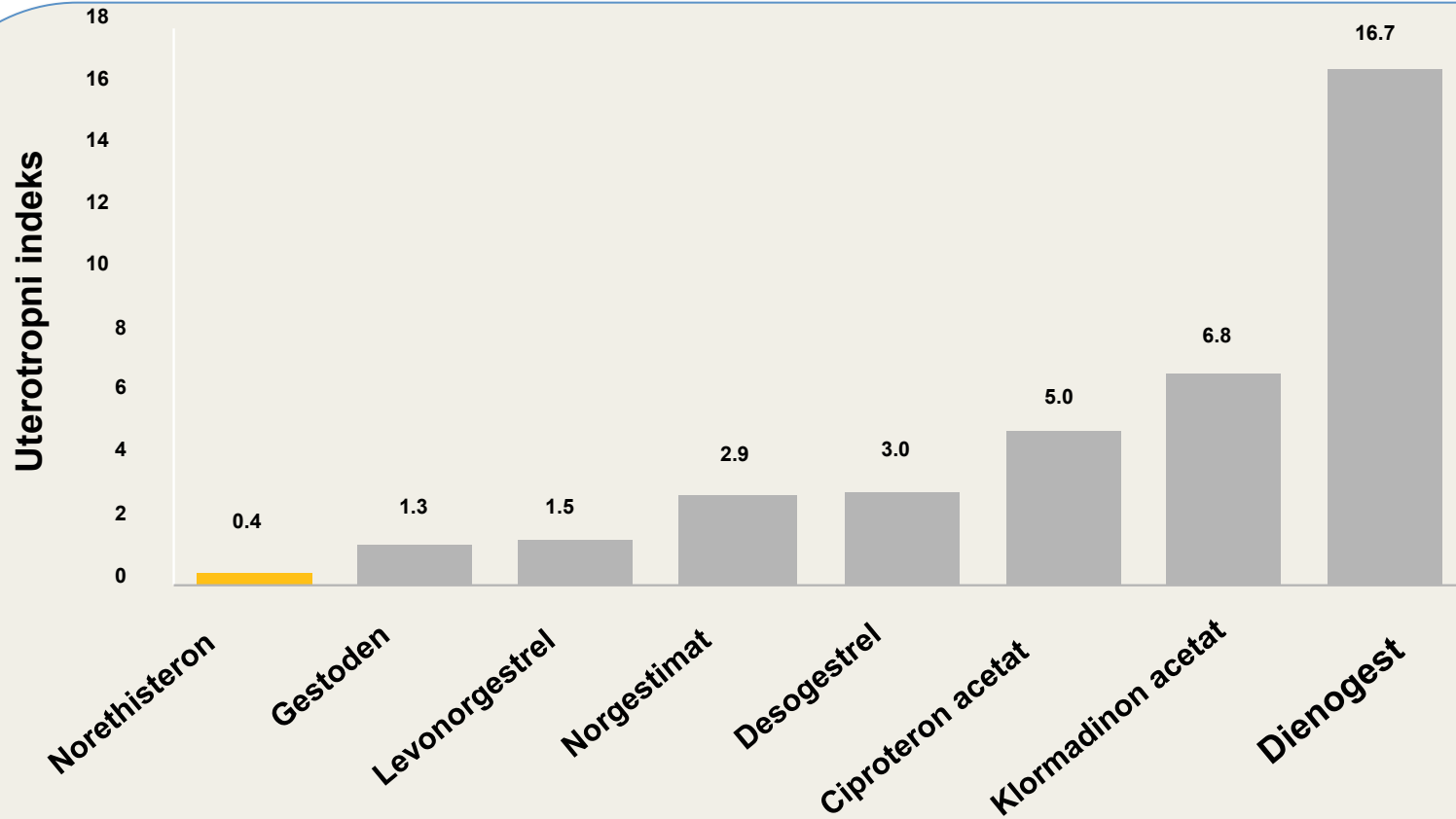
prva generacija	preparati koji su sadržavali $\geq 50 \mu\text{g}$ EE
druga generacija	preparati koji sadrže levonorgestrel i norgestrel te EE u dozi od 20, 30, 35 μg
treća generacija	preparati koji sadrže desogestrel ili gestogden te EE u dozi od 15, 20, 25, 30 μg
četvrta generacija	preparati koji sadrže drospirenon, dienogest, NOMAC i druge novo razvijene progestine

PROFIL ORALNIH KOMBINIRANIH HORMONSKIH KONTRACEPTIVA PROGESTINSKA SASTAVNICA

AFINITET VEZANJA PROGESTINA ZA RECEPTORE				
	androgena aktivnost	antiandrogena aktivnost	antimineralokortikoidna aktivnost	glukokortikoidna aktivnost
levonorgestrel	+	-	-	-
norgestim	(+)	-	-	-
desogestrel	(+)	-	-	-
gestoden	(+)	-	(+)	-
CPA	-	+	-	(+)
CMA	-	+	-	-
drosipirenon	-	+	+	-
dienogest	-	+	-	-
NOMAC	-	(+)	-	-

PROGESTINI - UČINAK NA ENDOMETRIJ

PROFIL PACIJENTICE

DOB

Ultra nisko dozirana kontracepcija: manje nus pojava, manji rizik za VTE

Gallo MF. Cochrane Database Syst Rev., 2011

ADOLESCENTI

Ultra nisko dozirana HK

- Osjetljiviji i teže podnose nus pojave od starijih žena
- Nisu prošli prirodan screening za nasljedne trombofilije kroz trudnoću

20-35 godina

Ovisi o drugim
Parametrima

≥ 35 godina

Ultra nisko dozirana HK
E2

- Povišeni KV i metabolički rizici zbog dobi

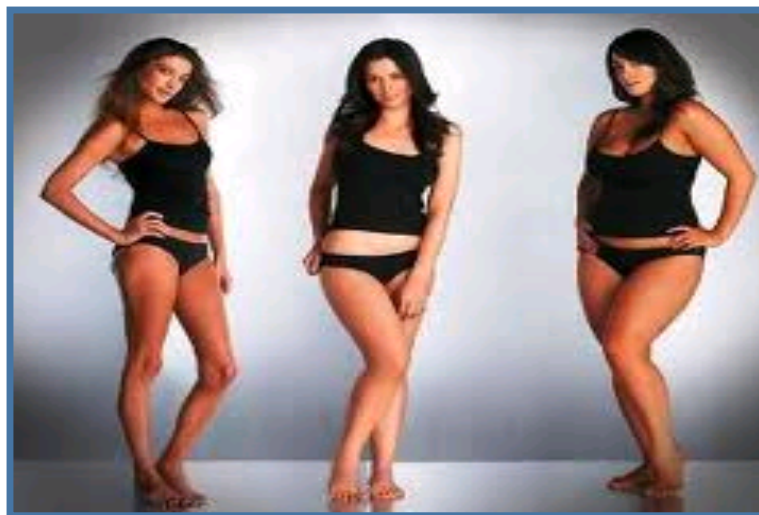
≥ 35 godina

Koji puše

KONTRAINDIKACIJA
ZA KOMBINIRANU
KONTRACEPCIJA

- POP
- IUS
- IUD

PROFIL PACIJENTICE – *fizičke karakteristike* TJELESNA TEŽINA

Nizak ITM

EE $\leq$ 30 μ g
Progestin – ovisiti će od
drugim parametrima

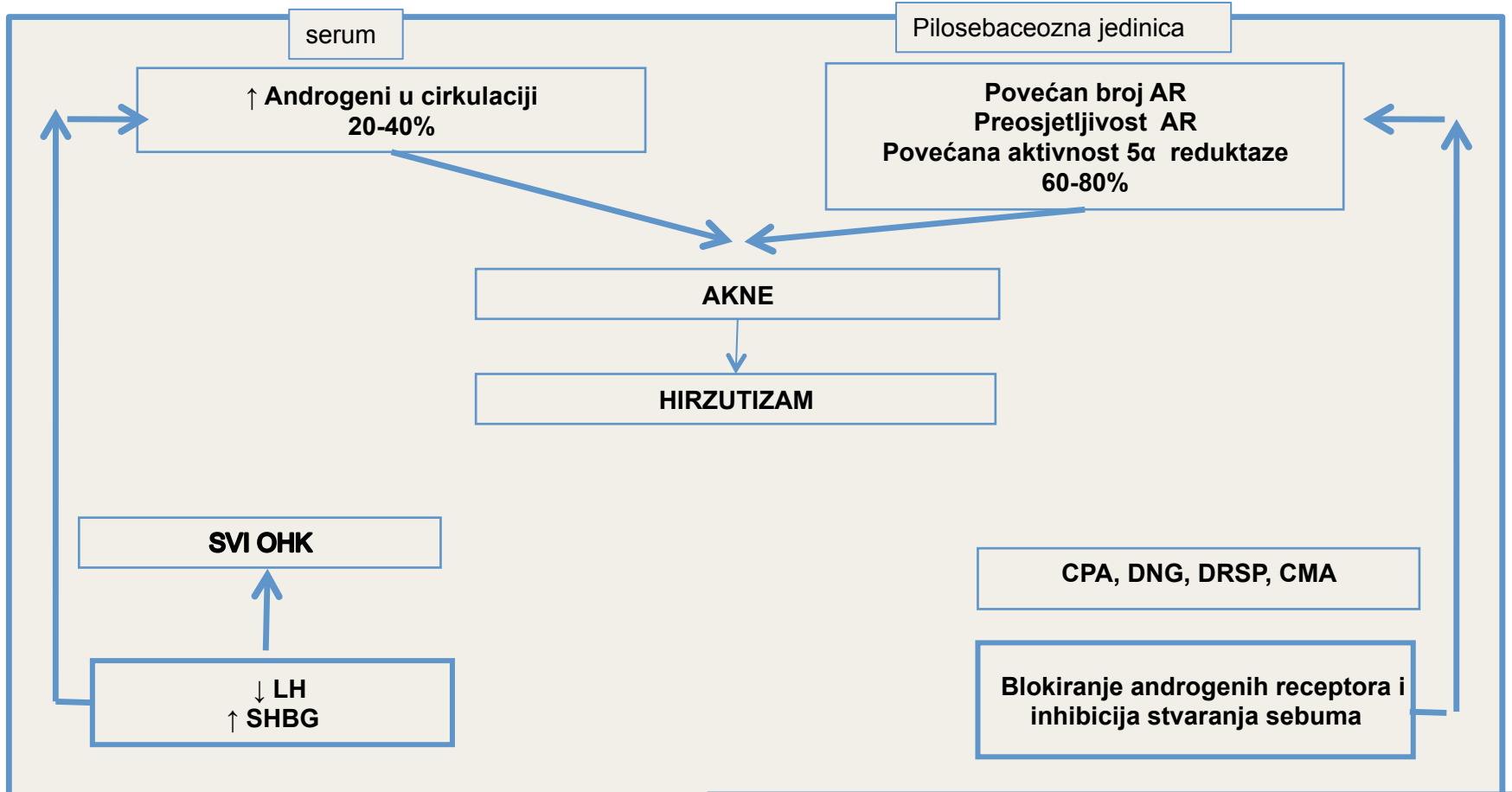
Normalan ITM

Ovisiti će o drugim
parametrima

Povišen ITM

EE $\leq$ 20 μ g
Progestin s
antimineralkritokidnim
učinkom
E2

PROFIL PACIJENTICE – *fizičke karakteristike* HIPERANDROGENIZAM

Katsambas AD, Dessinoti C. Clinics in Dermatology 20107-23.

PROFIL PACIJENTICE

KARAKTERISTIKE MENSTRUACIJSKOG KRVARENJA

- **NORMALNO KRVARENJE**
  - 20 ili 30 µg EE + progestin
- **OSKUDNO KRVARENJE**
  - ↑ rizik amenoreje
  - 30 µg EE + “slabiji” progestin
- **OBILNO KRVARENJE**
  - ↑ rizik spottinga
  - Započinjanje HK 5 dan ciklusa
  - 30 µg EE, E2 + “snažan” progestin

ciklus	trajanje	količina
oskudan	≤3 dana	
normalan	≤ 5 dana	< 5 predložaka
obilan	> 7 dana	> 5 predložaka

Ultrazvučni kriterij u lutealnoj fazi (20-25dc)

endometrij	< 8 mm
	8-12 mm
	> 12 mm

PROFIL PACIJENTICE

SUBJEKTIVNE TEGOBE POVEZANE S MENSTRUACIJSKIM CIKLUSOM

MASTODINIJA

20 µg EE + neutralni ili antiandrogeni gestageni
Fibrocistična bolest – 20 µg EE + drospirenon

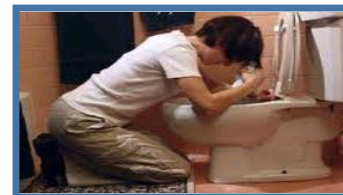
GLAVOBOLJA

20 µg EE + gestagen irelevantan
Produljen režim

MUČINA

20 µg EE + neutralan gestagen
Uzimanje pilule prije spavanja

ZADRŽAVANJE TEKUĆINE

20 µg EE + drospirenon, ev. gestoden

DISMENOREJA

CMA, DNG

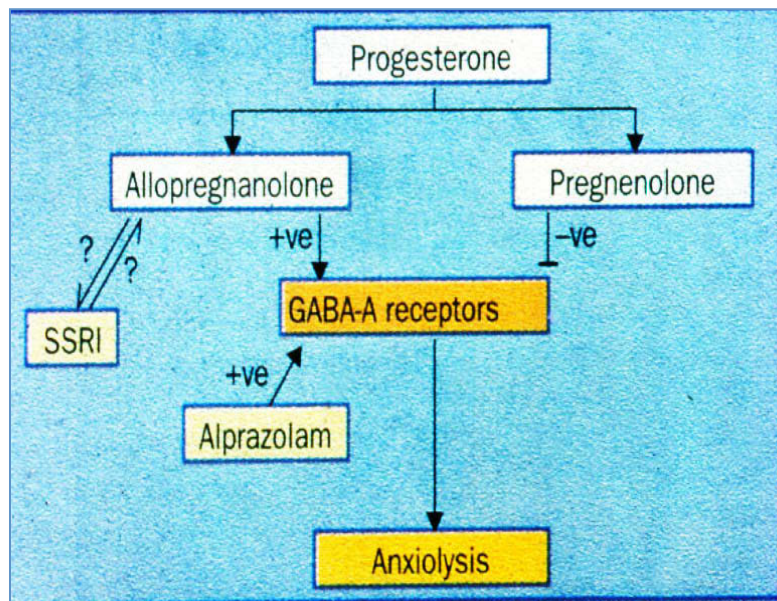

PROFIL PACIJENTICE

SUBJEKTIVNE TEGOBE POVEZANE S MENSTRUACIJSKIM CIKLUSOM

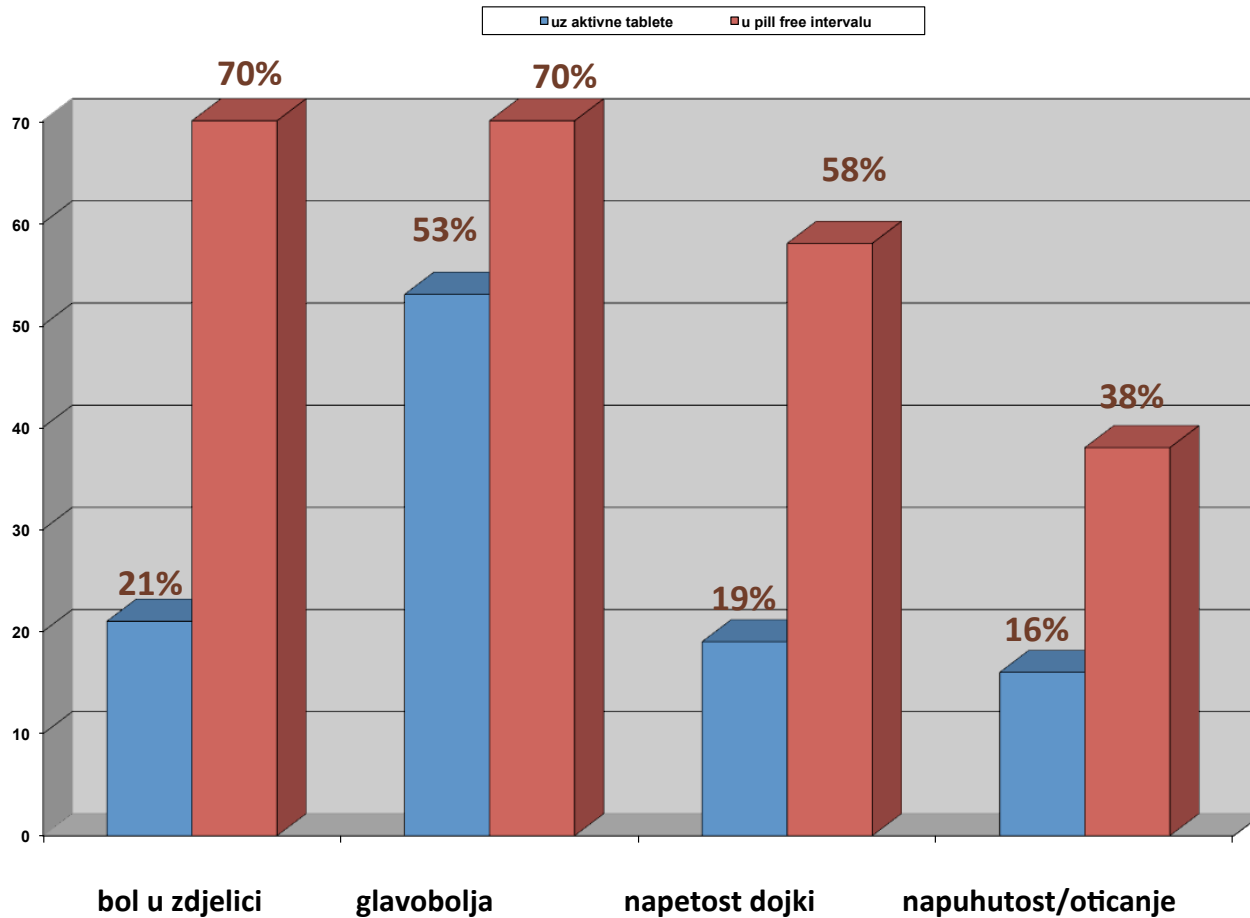
DEPRESIJA, PROMJENA RASPOLOŽENJA

Većina progestina u mozgu metabolizira se prema pregnenolonu –
Izostaje stimulacija GABA-R i β -endorfina

DRSP i CMA jedini progestini koji se u mozgu metaboliziraju kao i prirodni progesteron prema alopregnanolonu čime se stimuliraju GABA-R i lučenje β endorfina - potiče se anksioliza i dobro raspoloženje.

Nus pojave - uglavnom u pill free intervalu

NUSPOJAVE HORMONSKE KONTRACPCIJE

ESTROGENSKI - VIŠAK

- Mučnina
- Napuhnutost
- Edemi
- Povećanje dojki
- Dobivanje na težini
- Glavobolja
- Teleangiiektazije
- Kloazma

PROGESTINSKI - VIŠAK

- Povećanje apetita
- Depresija, umor
- Akne, masna koža
- Pruritus, kožne lezije

ESTROGENSKI – MANJAK

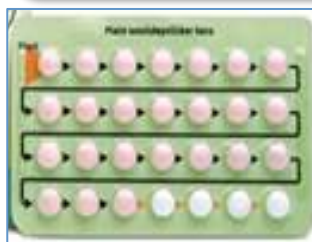
- Amenoreja
- Krvarenje/spotting 1-9
- Vazomotorne tegobe
- Nervoza

PROGESTINSKI - MANJAK

- Zakašnjelo probojno krvarenje
- Spotting 10-21 dana
- Obilno krvarenje

SIMPTOMI U PILL FREE INTERVALU

**SKRAĆENJE PILL
FREE INTERVALA**

NOVOST
Najniža doza EE 24/4

0,015 mg EE
0,060 mg gestodena

**PRODULJENA
KONTRACENCIJA**

MEDICINSKE INDIKACIJE

- Primarna dismenoreja
- Sekundarna dismenoreja (endometrioza)
- Menorrhagia (miomi, adenomioza, trombocitopenija)
- Izraženi simptomi PMS
- Katamenijalna epilepsija
- Katamenijalna migrena

ŽELJA PACIJENTICE

- Konfor
- Izbjegavanje krvarenja zbog profesionalnih i socijalnih aktivnosti

DANAŠNJA OČEKIVANJA OD HORMONSKIH KONTRACAPTIVA

- Visoka kontracepcijska učinkovitost
- Dobra kontrola menstruacijskog ciklusa bez intracikličkih krvarenja
- Smanjenje dismenoreje
- Smanjenje simptoma hiperandrogenizma
- Izostanak utjecaja na raspoloženje, TT, libido
- Poboľšanje kvalitete života
- Minimalni rizici

